

Instructieboek voor enquêteurs

Afkortingen

CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
GPS	Global Positioning System
STG	Survey to Go
HH	Huishouden
NR	Non respons
R	Respons

Inhoudsopgave

Afkortingen	2
Inleiding	4
1. Definities	5
➤ Woonverblijf	5
➤ Huishouden	5
➤ Familie	6
2. Publiciteit	6
3. Introductie van uzelf en het CBS	7
4. Geheimhouding en wettelijke verplichting	7
5. Tijdsplanning	8
6. Werkwijze	8
6.1 Wie moet geteld worden	10
6.2 Wie moet niet geteld worden	10
6.3 Proxy interview	11
7. Het gebruik van de verschillende talen	11
8. Veldwerkmateriaal	12
9. Weigering	12
9.1 Gewone weigeraars (zachte weigering)	12
9.2 Principiële weigeraars (harde weigering)	12
10. Non respons	13
11. Audit (controle)	13
12. Aandachtspunten en interviewtechnieken	13
13. Betaling	15
Samenvatting	15

Inleiding

Een volkstelling (Census) is een complete volks- en woningtelling van een land. De United Nations adviseert om elke 10 jaar zo'n telling te houden. De laatste Census op Curaçao was in 2011. In verband met Covid is de Census van 2021 uitgesteld en zal nu plaatsvinden in september/oktober 2023.

Om de economische en sociale ontwikkeling, administratieve activiteiten en wetenschappelijke onderzoeken te plannen en te implementeren, is het nodig om betrouwbare en gedetailleerde data te hebben over de omvang, verdeling, samenstelling en kenmerken van de bevolking. De Census is de primaire bron voor deze basisstatistieken. De overheid kan met deze informatie beleidsplannen opstellen in verband met bijvoorbeeld huizenbouw, onderwijs, sociale en medische voorzieningen en dergelijke.

De Census 2023 zal geheel digitaal worden uitgevoerd met behulp van tablets. Dit is een grote verandering ten opzichte van de laatste volkstelling in 2011, waarbij gebruik gemaakt werd van papieren vragenlijsten. In de Proefcensus van 2022 is het gebruik van tablets uitgeprobeerd. Tijdens de instructiedagen zult u uitleg krijgen over het omgaan met de tablets.

U bent uitgenodigd voor het uitvoeren voor de SENSO 2023 die van start gaat op 2 september 2023.

1. Definities

Internationaal wordt er naar gestreefd om zoveel mogelijk dezelfde begrippen en definities te hanteren in een Census. Door deze standaardisering is het mogelijk internationale data te vergelijken en statistieken uit te wisselen.

➤ **Woonverblijf (Living Accomodation)**

Een woonverblijf is een bouwsel of een verzameling bouwsels of een gedeelte van een bouwsel, bestaande uit welke materiaalsoort dan ook, dat is ontworpen of door verbouwing geschikt gemaakt voor bewoning door één huishouden. Onder bewoond woonverblijf wordt een verblijf verstaan dat permanent of tijdelijk bewoond wordt door één huishouden.

Wanneer een woning (gebouw of pand) door twee huishoudens wordt bewoond (er is dus géén sprake van gezamenlijk huiselijk verkeer, zie definitie huiselijk verkeer), dan wordt gesproken van twee woonverblijven in één woning of pand. Hiervan is bijvoorbeeld sprake als er in een woning een aparte woonruimte is met eigen ingang die verhuurd wordt door de familie die eigenaar is van de woning en hierin ook zelf woonachtig is.

In een collectief woonverblijf wonen personen die geen deel vormen van een huishouden in een woonverblijf, bijvoorbeeld personen in een gevangenis, klooster, bejaarden- en verpleegtehuizen, internaten, etc. De bewoners van collectieve woonverblijven worden door speciaal daarvoor aangetrokken interviewers geteld.

Personen die in een vakantiewoning of weekendhuis verblijven worden niet meegeteld een (zie punt 6.2). Een vakantiewoning/weekendhuis heeft bijzondere woonfunctie. Wat bijzonder is, is het feit dat mensen tijdelijk in dit woonverblijf wonen. Dit betekent dat de woning niet een permanente woonfunctie heeft, maar een toeristische/logies functie. Vakantiewoningen en weekendhuizen kunnen als zodanig niet worden meegeteld als woning.

Gated communities (hekwerkwijken) zijn homogene geprivatiseerde afgesloten en beveiligde ruimtes voor residentie en of recreatie zoals o.a. resorts, vakantiewoningen, villaparken, appartementencomplexen. Het zal in veel gevallen een probleem zijn om hier binnen te komen als interviewer. Voor deze communities wordt ook een aparte coördinator aangesteld.

➤ **Huishouden**

Een huishouden kan bestaan uit één persoon die op zichzelf woont of uit meerdere personen die bij elkaar wonen. Uitgegaan wordt van het “dwelling unit concept”. Dit concept stelt dat alle personen die een wooneenheid delen één huishouden vormen. Dit ongeacht of binnen het huishouden meerdere gezinseenheden kunnen worden onderscheiden. Het uitgangspunt van dit concept is dat zodra mensen samen een woonverblijf delen, sprake moet zijn van een vorm van wederzijdse verplichting in levensonderhoud (bijvoorbeeld de betaling van de kosten voor water en elektra) of in het onderhoud van het woonverblijf (bijvoorbeeld verven van de woning, herstellen van mankementen aan de woningen).

De bovenstaande omschrijving impliceert dat elk huishouden aan één woonverblijf is gekoppeld (één huishouden per woonverblijf).

Bijzonderheden:

- In het geval mensen geheel onafhankelijk van anderen in de wooneenheid wonen (denk hierbij aan studenten of migranten, die apart van elkaar een kamer huren in een woning) moeten deze mensen apart een formulier invullen. Criterium voor “onafhankelijk van anderen wonen” is dat de persoon de huur direct aan de verhuurder betaalt. Aan de hand van vragen: “Huurt u een kamer in de woning?” worden de personen die in deze categorie vallen geïdentificeerd.

Belangrijk:

- Personen die een wisselend adres hebben en dus geen ‘vast’ lid zijn van een huishouden, worden door de Census gerekend tot het huishouden waarvan ze op het moment van de census feitelijk deel van uitmaken.
- Personen die op het moment van de Census in een collectief woonverblijf (bejaardentehuis, internaat, gevangenis, enz.) verblijven, worden niet tot het huishouden gerekend. Ze worden meegeteld als bewoner van het betreffende collectieve woonverblijf.
- In het buitenland studerende kinderen worden niet tot het huishouden gerekend.

➤ Familie

Huishoudleden die tot een zekere graad aan elkaar verwant zijn door bloed, adoptie, huwelijk of samenwonen zijn familie van elkaar. Familie omvat alle bloed- en aanverwanten, aangetrouwd en samenwonend.

Het concept huishouden en familie hebben een verschillende betekenis:

- Leden van een huishouden kunnen, maar hoeven geen familie te zijn
- Leden van een huishouden kunnen ook **geen van allen** familie zijn

Pleeg-, stief- of adoptiekinderen worden in de Census beschouwd als gewone kinderen van het ouderlijk paar. Stiefvaders en -moeders of stiefzusters en –broers worden ook als gewone vaders, moeders of zusters en broers beschouwd.

2. Publiciteit

Om de slagingskans van dit omvangrijke project te vergroten moet men effectief mensen kunnen bereiken en bewustwording creëren. In dit kader is de publiciteitscampagne een belangrijk onderdeel van de Census. Mensen worden hierdoor zoveel mogelijk geïnformeerd over het belang en de voordelen van de Census en hopelijk zodoende meer gemotiveerd om mee te doen.

Vóór en tijdens de Census zullen de volgende communicatiemiddelen en –activiteiten worden ingezet:

- Sociale media: op de Facebookpagina en Instagram account van het CBS wordt een campagne gehouden om de mensen bewust te maken van de Census
- Mediatour: Er zullen afspraken worden gemaakt met bepaalde programma’s op radio en televisie om méér publiciteit te geven aan de Census. Gedacht wordt aan Moru Bon Dia, Telenoticia en het nieuwsprogramma op TV Direct en andere televisiestations

- Advertenties in de lokale kranten: Er zullen regelmatig en met zeer hoge frequentie advertenties worden geplaatst om de Census te promoten en mensen te motiveren om mee te werken
- Persbericht om de start van de Census aan te kondigen
- Persconferentie aan het begin van de Census waarin men geïnformeerd wordt over de reden van het onderzoek en wat men kan verwachten
- Er is een aparte website voor de Census waarop men informatie kan opzoeken (www.senso.cbs.cw)

3. Introductie van uzelf en het CBS

Ondanks dat er veel publiciteit voor de Census zal zijn geweest is het belangrijk dat u ook zélf het doel van het onderzoek helder uit kunt leggen.

Het doel van de Census is om een beeld te krijgen over de omvang, verdeling, samenstelling en kenmerken van de bevolking. De overheid kan met deze informatie beleidsplannen opstellen in verband met bijvoorbeeld huizenbouw, onderwijs, sociale en medische voorzieningen en dergelijke.

Er bestaan sterk verschillende stijlen van introductie van uzelf en het onderzoek bij de mensen. U moet voor uzelf uitmaken wat de beste manier is.

In ieder geval moet u zich voorstellen (uw naam noemen), uw legitimatiebewijs laten zien (en altijd zichtbaar dragen) en vertellen dat u van het CBS komt voor de Census 2023.

Het is belangrijk dat u kunt uitleggen wat het CBS is en doet:

Het CBS is een onafhankelijke onderzoeksinstituting die gegevens verzamelt en verwerkt tot statistieken. Het CBS is dé onafhankelijke en officieel erkende dienstverlener op het gebied van relevante statistische informatie over in principe alle maatschappelijke terreinen. De verzamelde gegevens worden anoniem verwerkt en zowel de enquêteurs als de medewerkers van het CBS hebben een geheimhoudingsplicht. Iedereen heeft toegang tot de cijfers van het CBS.

U kunt verwijzen naar de website van het CBS (www.cbs.cw) indien men wil weten waar men informatie kan vinden over de verschillende onderzoeken van het CBS.

Belangrijk is dat men weet dat het CBS niet met individuele cijfers naar buiten komt en dat er geen gegevens aan de belastingen zullen worden doorgegeven.

4. Geheimhouding en wettelijke verplichting

De Statistieklandsverordening verplicht instanties en personen om mee te werken aan CBS onderzoeken. Daar staat tegenover dat het CBS verplicht is alleen maar statistieken te publiceren (dus overzichtgegevens) waaruit geen individuele gegevens zijn af te leiden.

Werknemers van het CBS mogen individuele gegevens nooit anders gebruiken dan om statistieken te maken. Er mag dus niet over worden gepraat met anderen of aan derden worden doorgegeven. Als tijdelijk medewerker van het CBS valt u ook onder de betreffende bepaling van de Statistieklandsverordening en in uw persoonlijke verklaring wordt daar expliciet de aandacht op gevestigd, samen met enige andere plichten

en rechten die u heeft als interviewer voor de Census. Door ondertekening van de persoonlijke verklaring wordt u geacht deze plichten en rechten te kennen.

Er zijn nooit overtredingen van de geheimhoudingsplicht geconstateerd, maar als dit ooit wel het geval zal zijn dan zal het CBS daarvan aangifte doen bij het Openbaar Ministerie. Er zullen geen betalingen voor verrichte werkzaamheden plaatsvinden bij overtredingen van de geheimhoudingsplicht.

Indien men hiernaar vraagt kunt u vermelden dat meewerken aan onderzoeken van het CBS wettelijk verplicht is en dat er sancties staan op overtreding van deze verplichting. Maar laat dit niet als een dreiging overkomen, geef gewoon aan dat deze verplichting er is om ervoor te zorgen dat het CBS zoveel mogelijk respons krijgt waardoor de uitkomsten van het onderzoek betrouwbaarder zijn.

Ook mag u het contact dat u met de huishoudens heeft niet gebruiken voor iets anders dan het afnemen van de betreffende interviews. Hiermee worden onder andere bedoeld verkoopactiviteiten, het uitdragen van geloofsovertuiging of het afnemen van andere interviews.

5. Tijdsplanning

De Census begint op 2 september en duurt tot en met 20 oktober, een periode van 7 weken. Hierna volgt nog een natelling in de periode van 6 november tot en met 27 november.

Vanaf 14 augustus tot en met 1 september zullen er per week 5 instructiemiddagen zijn. U zult in één van deze weken worden ingedeeld. De trainingen zullen vooral betrekking hebben op het omgaan met de tablets en behandeling van de vragenlijst. Het is belangrijk dat u weet hoe u de verschillende gebouwpunten kunt vinden die in uw tablet zijn opgenomen. Verder wordt er aandacht besteedt aan communicatie.

Let op: onder gebouwpunt wordt adres verstaan

De training over het veldwerkgedeelte zal door de aan u toegewezen coördinatoren worden gegeven in hun HUB (schoolgebouw). De overige trainingen vinden plaats in het WTC.

6. Werkwijze

U krijgt van het CBS een tablet die geprogrammeerd is met de vragenlijst in 4 talen (zie verder). U kunt zelf kiezen in welke taal het interview wordt afgenomen en ook de antwoorden in deze taal invoeren. Alle skips (doorverwijzingen) gaan automatisch. Het is echter wel aan te raden om de vragenlijst van tevoren te bestuderen zodat u weet hoe deze er uit ziet en waarom bepaalde vragen worden overgeslagen of wanneer u iemand niet verder hoeft te interviewen.

U krijgt van het CBS een telgebied toegewezen. In dit gebied dient u alle gebouwpunten te benaderen. De gebouwpunten met hun GPS coördinaten zijn in de tablet geprogrammeerd zodat u genavigeerd wordt naar de gebouwpunten in uw telgebied. GPS staat voor Global Positioning System en is een wereldwijd gebruikt systeem voor plaatsbepaling en navigatie op aarde.

Voor elke interviewer worden er tussen de 100 en 125 adressen gereserveerd, waarvan u er telkens ongeveer 20 zult krijgen om te bezoeken. Deze 20 adressen worden gezien als één telblok. U krijgt dus niet alle adressen in één keer op uw productielijst te zien. Afhankelijk van uw productie krijgt u meerdere adressen toebedeeld. We verwachten van u dat u minimaal één telblok per week heeft afgerond.

Orienteer u van tevoren welke gebouwpunten u op een dag gaat bezoeken zodat u niet teveel op- en neer hoeft te rijden.

Mocht u toevallig een gebouwpunt tegenkomen dat niet in uw tablet is opgenomen neem dan contact op met uw coördinator voor verdere instructies. U krijgt dan een blanco vragenlijst via STG om ook dit huishouden mee te nemen in de telling. Indien het gaat om (te)veel gebouwpunten (b.v. gated community) kan de coördinator ervoor kiezen om de speciale team in te schakelen voor de interview werkzaamheden.

Indien de bewoners niet thuis zijn, moet u nog minstens 1x langsgaan op een ander tijdstip of op een andere dag, om te kijken of de bewoners dan wel thuis zijn. Vraag eventueel aan de burens wanneer de bewoners normaal gesproken thuis zijn.

Laat eventueel een afsprakenkaartje achter om te laten weten dat u langs bent geweest en om de bewoners de gelegenheid te geven met u een afspraak te maken. Indien de bewoners geen contact met u opnemen, moet u zelf weer langsgaan. Blijf dus niet wachten op een telefoontje, want de ervaring leert dat er meestal niet gereageerd wordt op het afsprakenkaartje.

Aan zowel het begin als eind van de vragenlijst dient u uw interviewnummer in te vullen.

Bij een bewoond gebouwpunt dient u aan een lid van het huishouden dat 18 jaar of ouder is een paar basisvragen te stellen (A – H1):

- Huishoudgrootte
- Leeftijd van de personen in het huishouden
- Geslacht van de personen in het huishouden
- Voorkeur voor benadering voor het gehele huishouden: de wijze waarop men geïnterviewd wil worden

Let hierbij op het gestelde bij 6.1 en 6.2 over wie wel of niet meegeteld moet worden!

Voor het afnemen van de vragenlijst zijn de volgende opties mogelijk voor het huishouden:

- Gelijk op het moment van het 1e bezoek. Probeer alles in één keer af te ronden
- Afspraak maken met het huishouden wanneer het interview kan worden afgenomen, dit dient binnen een week na het 1e bezoek plaats te vinden
- Afsprakenkaartje achterlaten met uw telefoonnummer. Indien men u niet terugbelt dient u weer langs te gaan

Let op: Als er iemand niet thuis is op het moment van het bezoek aan een huishouden maak deze persoon dan de laatste op de lijst om te interviewen.

Nadat de laatste persoon in het huishouden is geïnterviewd moeten de woningvragen worden ingevuld (vanaf vraag 60). In het geval dat er iemand niet thuis is en deze op een later tijdstip moet worden geïnterviewd dienen wel alvast de woningvragen te worden beantwoord

Betreden van Gated Communities

CBS zal proberen om de Gated communities van te voren te benaderen via o.a. een introductiebrief met de vraag om verdere instructies te geven voor wat betreft het betreden van zo'n terrein. Indien van toepassing zal de coördinator zijn / haar interviewer benaderen met de nodige instructies om de gated community te betreden. Bij twijfels kan de interviewer altijd zijn / haar coördinator benaderen voor verdere instructies.

Bewoners Collectieve Huishoudens interviewen

CBS zal proberen om de collectieve huishoudens van te voren te benaderen om hun zoveel mogelijk voor te bereiden op de te nemen interviews. Bij sommige instellingen zijn medewerkers benaderd om de interviews zelf intern te verrichten. Indien dit het geval is hoeft u dus het interview niet meer te af te nemen. De coördinator zal zijn / haar interviewer informeren v.w.b. deze bijzonderheden. Bij twijfels kan de interviewer altijd zijn / haar coördinator benaderen voor verdere instructies.

Het plakken van de sticker in overleg met de bewoner

Er zijn 3 opties mogelijk voor het plakken van de sticker na afronden van alle interviews op het adres:

1. Op de brievenbus
2. Op het toegangshek van het terrein
3. Goed zichtbaar op de voordeur

De sticker kan weer verwijderd worden na afloop van de Censuseriode.

6.1 Wie moet geteld worden

- Alle personen die langer dan 1 jaar op Curaçao wonen
- Alle personen die op het ogenblik van de telling korter dan 1 jaar op het eiland zijn, maar die van plan zijn langer dan 1 jaar te blijven
- Personen die tijdelijk inwonen bij een huishouden worden door de Census gerekend als behorend bij dit huishouden en doen mee aan de Census indien ze al een jaar of langer op Curaçao wonen of van plan zijn een jaar of langer op Curaçao te blijven wonen
- Personen die ná de Censusedatum (2 september 12:00 AM) zijn overleden

Let op: kinderen van gescheiden ouders die bij beide ouders een gedeelte van hun tijd doorbrengen moeten geteld worden op het adres van de ouder waar ze de meeste tijd doorbrengen. Indien ze een gelijke tijd bij beide ouders doorbrengen worden deze kinderen geteld waar zij op het Censusedatum verbleven.

6.2 Wie moet niet geteld worden

- Toeristen (zelfs indien op Curaçao geboren)
- Personen die korter dan 1 jaar op het eiland verblijven en geen plannen hebben om langer dan 1 jaar te blijven
- In het buitenland gevestigde Curaçaoënaars (dus ook studerende jongeren)
- Nederlandse militairen die hier minder dan 1 jaar blijven. Mariniers die langer dan 1 jaar op Curaçao (zullen) blijven, worden wel meegeteld
- Stagiaires die minder dan 1 jaar op Curaçao zullen blijven
- Baby's die na de Censusedatum (2 september 12:00 AM) geboren zijn
-

6.3 Proxy interview

Indien iemand niet in staat is om vragen te beantwoorden kan iemand anders, die over genoeg informatie over die persoon beschikt, voor hem/haar antwoorden. Dit kan bij de volgende personen of situaties:

- Personen met een of andere lichamelijke of geestelijke beperking die niet voor zichzelf kunnen antwoorden
- Kinderen die te jong zijn om zelf geïnterviewd te worden
- Personen die tijdens de Census in het ziekenhuis liggen
- Personen die kort uitlandig zijn tijdens de Census

Belangrijk

Het is belangrijk om geregeld contact te nemen met uw coördinator om de voortgang van uw werk te bespreken. Dit kan eventueel telefonisch. Een coördinator kan u behulpzaam zijn bij het oplossen van problemen die u heeft ondervonden of u advies geven hoe u te werkt kunt gaan in bepaalde gevallen.

7. Het gebruik van de verschillende talen

Voor de Census zijn de vragenlijsten in vier talen beschikbaar: Papiaments, Engels, Nederlands en Spaans. Afhankelijk van de taal van de respondent wordt het interview in één van deze talen afgenomen. De enquêteur stelt de vragen in die taal en leest de antwoordcategorieën op waar nodig. Verander niets in de gebruikte vertalingen. Indien de respondent het niet begrijpt, stel de vraag dan nog een keer op een rustige manier. Indien de respondent de vraag dan nog niet begrijpt, dan kan de enquêteur een toelichting geven.

Tijdens het onderzoek kan het zijn dat het noodzakelijk of handiger is om een andere interviewer, die de taal beter beheerst, in te zetten voor een interview in een “vreemde” taal. In dat geval brengt u de coördinator hiervan op de hoogte. Deze zal stappen ondernemen om een enquêteur in te zetten die de vreemde taal wel voldoende beheerst.

De vragenlijst is niet vertaald in één van de Chinese talen, omdat het lezen en uitspreken voor de meeste mensen onmogelijk zou zijn. Indien een respondent uit de Chinese gemeenschap geen van de andere talen beheerst, kan de enquêteur het beste vragen of een ander lid van het huishouden kan helpen met de vertaling. Indien dit niet mogelijk is, zal de coördinator nagaan of een back-up enquêteur (Chinees sprekend) in staat is het interview af te nemen.

8. Veldwerkmateriaal

U krijgt de volgende materialen mee om uw werk mee uit te voeren:

- Tablet, inclusief charger waarvoor u een bruikleenovereenkomst dient te tekenen
- Tas
- Schoonmaakmiddel voor de tablet
- Badge met koord
- Hesje met CBS logo
- Afsprakenkaartjes
- Introductiebrieven voor de huishoudens
- Stickers om bij het bezochte adres te plakken
- Natte doekjes voor eigen gebruik
- Mondkapjes
- Handsanitizer

9. Weigering

9.1 Gewone weigeraars (zachte weigering)

De bewoners zijn onvoldoende ingelicht of het moment is ongelegen. Een afspraak op een andere dag en/of tijdstip kan de weigering verhelpen. Er kan ook sprake zijn van een ongewenste enquêteur. De respondent wil geen informatie geven aan een bekende of de interviewer heeft toevallig een probleem met de respondent.

9.2 Principiële weigeraars (harde weigering)

Het kan zijn dat respondent niet mee wil werken omdat hij/zij denkt dat de gegevens niet vertrouwelijk worden behandeld, of omdat men überhaupt niet mee wil werken aan een onderzoek dat door een overheidsinstantie is georganiseerd. In dat geval is het zaak om de respondent ervan te overtuigen dat de gegevens wel degelijk anoniem verwerkt worden en dat het CBS los staat van andere overheidsdiensten en onafhankelijk onderzoek verricht. Indien dat niet lukt kan een andere enquêteur proberen de personen over te halen om mee te werken.

Een weigering wordt op de productielijst aangegeven als non respons.

10. Non respons

Non respons (NR) betekent dat het niet is gelukt om voor een bepaald adres de vragenlijst in te vullen. Een non respons kan ontstaan om verschillende redenen:

- de bewoners zijn **2x** niet thuis
- het adres is onvindbaar of het huis is onbewoond
- het adres is een bedrijf
- bewoners weigeren mee te werken.

Op het moment dat de huishoudens na het verstrijken van twee weken de vragenlijst nog niet hebben ingevuld, of als bepaalde huishoudleden nog vragen moeten beantwoorden, zullen zij afhankelijk van de beschikbare gegevens persoonlijk of telefonisch benaderd worden. Hierbij krijgt het huishouden echter geen keus meer aangeboden. Zij dienen de vragenlijst op het moment van contact in te vullen, of dit nu telefonisch of persoonlijk is.

Indien aan het eind van de periode van de Census nog steeds geen respons is verkregen van een huishouden wordt dit als non respons beschouwd. Dit kan worden aangegeven in de tablet.

11. Audit (controle)

Gedurende het veldwerk zullen steekproefsgewijs straten gecontroleerd worden, om na te gaan of het werk uitgevoerd wordt zoals voorgeschreven. Het streven is om 10% van de bezochte adressen te controleren. De audit zal worden uitgevoerd door leden van het team Veldwerk.

12. Aandachtspunten en interviewtechnieken

- Introduceer uzelf als enquêteur van het CBS en vertel voor welk onderzoek u bent gekomen en vraag de medewerking van het huishouden. Toon uw legitimatiebewijs bij de introductie en draag deze altijd duidelijk zichtbaar zodat men er niet naar hoeft te vragen. Zorg ervoor dat u duidelijk kunt overbrengen wat het doel is van de Census.
- Zie hoofdstuk 3 voor wat betreft de uitleg over het CBS
- Wees vriendelijk, beleefd en geduldig, dat levert meestal de beste resultaten op.
- Benadruk de anonieme verwerking van de gegevens.
- Indien men vraagt hoeveel tijd een interview in beslag neemt, kunt u aangeven dat dit gemiddeld 40 minuten zal duren voor een huishouden van 4 personen (2 volwassenen en 2 kinderen).
- Kleding correct en draag geen zonnebril of pet gedurende het afnemen van een interview.
- Zet uw telefoon uit of op silent. U kunt geen persoonlijk telefoongesprek voeren tijdens het interview.

- Probeer als enquêteur altijd de leiding van het interview in handen te houden. U komt misschien mensen tegen die allerlei extra informatie gaan verstrekken of over allerlei zaken met u in discussie willen gaan. Ook wordt er soms kritiek op de opzet van het onderzoek, de overheid of het CBS gegeven. Probeer uzelf zo neutraal mogelijk op te stellen en zo min mogelijk uw eigen mening naar voren te brengen. Leg uit dat u het interview moet afnemen zoals voorgeschreven.
- Blijf altijd netjes, ook als de respondent geen medewerking wil verlenen. De ervaring leert dat enquêteurs die aardig en vriendelijk praten en de mensen op hun gemak weten te stellen, de beste respons krijgen. Leg ook nadruk op het feit dat het CBS zich onafhankelijk opstelt van alle andere instanties van de overheid.
- Sommige mensen willen liever niet in het bijzijn van hun familieleden geïnterviewd worden. Probeer dan ergens apart met deze mensen het interview af te nemen, bijvoorbeeld op de porch.
- Houd goed in de gaten dat u tot en met het laatste interview elke keer alle vragen stelt die u moet stellen, let daarbij ook op dat u de formulering en de volgorde van de vragen niet verandert. Bij verandering kan de vraag namelijk anders gaan luiden waardoor er een “verkeerd” antwoord gegeven kan worden.
- Geef geen oordeel over de antwoorden die de respondent geeft; dit geldt voor zowel verbale als non-verbale reacties van de interviewer. De respondent moet het idee hebben informatie te kunnen verschaffen, zonder dat hier een oordeel over geveld wordt. Een non-verbale reactie kan bijvoorbeeld een verbaasde of ongelovige gezichtsuitdrukking zijn.
- Laat tot en met het einde van het onderzoek de respondenten alle vragen zelf beantwoorden, ook al kunt u de antwoorden wel dromen. Aan het eind van het onderzoek kunt u een heleboel antwoorden voorspellen, maar toch mag u dat nooit doen! Het toont meer respect voor de respondent als u zijn/haar antwoord afwacht.
- Stel de vragen zoals ze geformuleerd zijn. Indien de respondent het niet begrijpt, stel de vraag dan nog een keer op een rustige manier. Indien de respondent de vraag dan nog niet begrijpt, dan kan de enquêteur een toelichting geven. Doe dit echter niet op suggestieve wijze die reeds richting geeft aan een bepaald soort antwoord. Houd de vraag neutraal.
- Als enquêteur leest u nooit de antwoordmogelijkheid “weet niet” op, ook al staat deze genoemd bij de antwoorden. Indien de respondent toch “weet niet” zegt én het behoort tot één van de antwoordcategorieën, noteer het dan als zodanig.
- Indien de informatie die de respondent geeft niet helemaal duidelijk is voor de enquêteur, is het verstandig om even door te vragen. De enquêteur kan bijvoorbeeld vragen: “hoe bedoelt u...?” of “U bedoelt dus.....?” om duidelijkheid te krijgen. Ook indien de informatie tegenstrijdig is moet de enquêteur doorvragen en eventueel terugvragen op eerder gegeven antwoorden. Het zou kunnen voorkomen dat men eerst aangeeft geen baan te hebben en later antwoordt ‘werknemer in vaste dienst’ te zijn.
- Interviews mogen niet telefonisch worden afgenomen. Slechts in het geval u een aanvulling of een onduidelijkheid opgehelderd wilt hebben, kunt u de respondenten telefonisch raadplegen, mits met zijn/haar toestemming om dit te doen.

- Oefen thuis om een vlot praatje te houden, vooral bij de introductie. Zorg dat u vertrouwd raakt met de vragenlijst voordat u op stap gaat. Oefen ook met de verschillende talen.
- Vergeet niet de mensen na voltooiing van het interview te bedanken voor hun medewerking!! Zonder hun medewerking beschikt het CBS niet over de benodigde gegevens!
- U kunt vermelden dat de resultaten van het onderzoek te zijner tijd via de media en via de CBS website voor de Census (www.senso.cbs.cw) bekend gemaakt zullen worden.

13. Betaling

Aan het eind van de Census zal er tot betaling overgaan op basis van de door u geleverde prestaties. De betaling is aan de personen gekoppeld die zijn geïnterviewd, hier zijn verschillende bedragen voor:

- 0 – 4 jaar	Naf 5,00
- 5 – 14 jaar	Naf 7,50
- 15 en ouder	Naf 12,50

Per adres (gebouwpunt) ontvangt u Naf 1,08 naast de bovengenoemde bedragen.

Voor non respons van een geheel huishouden ontvangt u Naf 4,00.

Per instructiemiddag (5) ontvangt u Naf 50,00. Er is verder geen benzine- of telefoonvergoeding. Let wel dat de vergoeding voor de instructiemiddagen alléén uitbetaald wordt als u minimaal 75% van de trainingen heeft bijgewoond en nadat u minimaal 20 gebouwpunten succesvol heeft bezocht. Tevens dient u de oefeningen op de e-learning area te hebben afgerond.

Samenvatting

- De Censuseriode is van 2 September t/m 20 Oktober. Het Census moment is 2 September 12:00 AM.
- Een volkstelling (Census) is een complete volks- en woningtelling van een land.
- Het doel van de Census is om een beeld te krijgen over de omvang, verdeling, samenstelling en kenmerken van de bevolking.
- Het nut van de Census: De overheid kan met deze informatie beleidsplannen opstellen in verband met bijvoorbeeld huizenbouw, onderwijs, sociale en medische voorzieningen en dergelijke.

- Wat is het CBS:

Het CBS is een onafhankelijke onderzoeksinstelling die gegevens verzamelt en verwerkt tot statistieken.

Het CBS is dé onafhankelijke en officieel erkende dienstverlener op het gebied van relevante statistische informatie over in principe alle maatschappelijke terreinen. De verzamelde gegevens worden anoniem verwerkt en zowel de interviewers als de medewerkers van het CBS hebben een geheimhoudingsplicht.

Iedereen heeft toegang tot de cijfers van het CBS, maar er worden nooit individuele cijfers verstrekt.

➤ **Wie moet geteld worden**

- Alle personen die langer dan 1 jaar op Curaçao wonen
- Alle personen die op het ogenblik van de telling korter dan 1 jaar op het eiland zijn, maar die van plan zijn langer dan 1 jaar te blijven
- Personen die tijdelijk inwonen bij een huishouden worden door de Census gerekend als behorend bij dit huishouden en doen mee aan de Census indien ze al een jaar of langer op Curaçao wonen of van plan zijn een jaar of langer op Curaçao te blijven wonen
- Personen die na de Censusdatum (2 september 12:00 AM) zijn overleden

➤ **Wie moet niet geteld worden**

- Toeristen (zelfs indien op Curaçao geboren)
- Personen die korter dan 1 jaar op het eiland verblijven en geen plannen hebben om langer dan 1 jaar te blijven
- In het buitenland gevestigde Curaçaoënaars (dus ook studerende jongeren)
- Nederlandse militairen die hier minder dan 1 jaar blijven. Mariniers die langer dan 1 jaar op Curaçao (zullen) blijven, worden wel meegeteld
- Stagiaires die hier minder dan 1 jaar blijven
- Baby's die na de Censusdatum (2 september 12:00 AM) geboren zijn

➤ **Proxy interview**

- Personen die tijdens de Census in het ziekenhuis liggen. Deze personen dienen geteld te worden daar waar ze normaal verblijven en niet op het adres van het ziekenhuis
- Personen die op tijdens de Census kort uitlandig zijn
- Kinderen van gescheiden ouders die bij beide ouders een gedeelte van hun tijd doorbrengen, zouden geteld moeten worden op het adres van de ouder waar ze de meeste tijd doorbrengen. Als zij een gelijke tijd bij beide ouders doorbrengen worden zij geteld daar waar zij tijdens de Census verblijven